

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 160.—

Pe o jumătate de an Lei 80.—

Pentru America 3 dolari pe un an întreg

Un număr costă 3 Lei

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
(lângă poștă)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12

Prețul inseratelor:

Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

România și Italia

Di Titulescu la Roma. — E sinceră Italia față de România? — Multe vizite și vorbiri. — Ce va rămâne din ele, ne va arăta viitorul apropiat.

Plecând dela San Remo, dl Nicolae Titulescu, ministrul nostru de externe, a sosit la Roma în ziua de Marți 24 Ianuarie, la 10 ore dimineața, fiind primit la gară de întreaga colonie română din Roma. A fost găzduit prin grija guvernului italian la hotelul ambasadurilor (ministriilor străini). La 11 ore în aceeași zi, dl Titulescu a fost vizitat de dl Grandi (un fel de mână dreaptă a lui Mussolini), subsecretar de stat la ministerul de externe. La orele 11½, dl Titulescu, însoțit de dl Grandi și ministrul român la Roma, Lahovari, au mers la palatul președinției consiliului, unde a fost prima întrevedere cu dl Mussolini.

Mercuri 25 Ianuarie, după amiază, a avut loc, la palatul Chigi, a doua întrevedere între d-nii Mussolini și Titulescu. Ambii miniștri de externe (dl Mussolini e prim-ministru și ministru de externe) au discutat toate chestiunile, cari interesează Italia și România. Convorbirea a durat două ore. Așa spun primele știri date din Roma. Tot Mercuri, dl Titulescu a fost primit într-o lungă audiență la M. Sa regele Italiei.

O altă știre mai spune, că Joi seara (26 Ian.) dl Mussolini a dat o masă în onoarea dlui Titulescu, a însoțitorilor săi și a membrilor Legațiunii României la Roma.

În timpul cât a stat în Roma, dl Titulescu a primit în mai multe rânduri ziaristi italieni, cărora le-a făcut declarațiuni asupra călătoriei sale, spunând între altele: Dela Roma pleacă la Paris și apoi la Berlin. România dorește să reia legăturile normale cu Germania. Această călătorie nu are scopuri financiare. (Asta înseamnă, că dl Titulescu nu se amestecă în afacerea împrumutului). În Germania dl Titulescu are de discutat un șir de chestiuni politice. Asupra afacerii cu mitralierele dela St. Gothard, dl Titulescu a declarat, că cele trei state ale Micii Înțelegeri se vor mulțumi să informeze fiecare separat Liga Națiunilor despre contrabanda făcută de Ungaria, iar o reclamație comună nu se va face. (Asta se știe de mai înainte).

La urmă dl Titulescu a făcut ziaristilor italieni o largă descriere a afacerii optanților maghiari, declarându-se pentru o înțelegere cu Ungaria, din care însă România să nu iasă păgubită mai mult decât Ungaria. Dintre toate țările foste dușmane, România are cele mai bune legături cu Bulgaria. În altă ordine de idei, dl Titulescu a spus, că are convingerea, că Italia și Iugoslavia se vor înțelege. Un ziarist american a întrebat pe dl Titulescu, dacă călătoria sa este cumva în legătură cu

cu căsătoria principesei Ileana. Dl Titulescu a răspuns că nu.

Un ziar francez despre Italia și România. Cu prilejul vizitei dlui Titulescu la Roma, marele ziar „Le Temps” din Paris a scris între altele următoarele: „E de înțeles, că România să caute să întărească legături prietenești cu Italia, mai ales acum, când Italia pretinde să i-se asculte cuvântul în Europa Centrală și se uită către Balcani. Prin poziția sa în sânul Micii Înțelegeri, precum și prin situația sa în Balcani, rolul României este de primul rang, fapt care a făcut pe Italia să caute să se apropie cât mai mult de România”. — Vorbind de mitralierele descoperite la St. Gothard, „Le Temps” mai scrie, că: „România este interesată mai mult decât Cehoslovacia și Iugoslavia, ca să pună lucrurile la punct, deoarece între ea și Ungaria sunt cauze politice foarte gingașe. De altfel, România este mai direct amenințată, dacă este adevărat, că Ungaria se înarmează. Convorbirile dintre d-nii Titulescu și Mussolini trebuie să lămurească anumite neînțelegeri. Politica Italiei a fost, câte odată, în timpul din urmă, în opoziție cu politica Micii Înțelegeri (România, Cehoslovacia și Iugoslavia) în Europa Centrală și în Balcani. Dacă convorbirile numite vor aduce o îndreptare spre bine, acest lucru va fi foarte îmbucurător”.

Dl Titulescu a avut mai multe întrevederi cu dl Mussolini (se vorbește de 3—4). Ce au discutat, ce a spus unul și ce a răspuns celalalt, nu s'a publicat amănunțit până acum. Judecata trebuie să ne-o facem acum după anumite observări, iar mai târziu după cele ce vom vedea că se arată. (Spre pildă, cum se va purta Italia la Liga Națiunilor în chestia optanților, a mitralierelor ungurești dela St. Gothard și altele). În cele următoare mai dăm, pe scurt, unele amănunte.

În zilele petrecute la Roma, dl Titulescu a avut întrevederi cu contele Volpi, ministru de finanțe; Grandi, subsecretar la externe; Federzoni, ministrul coloniilor și secretarul partidului fascist; Bocco, ministrul justiției; Fedele, ministrul instrucției și Tironi, președintele Senatului. Dl Titulescu a avut de asemenea întrevederi cu ministrul Franței la Roma, cu al Poloniei, Iugoslaviei și Cehoslovaciei (probabil s'a discutat mult chestia mitralierelor), apoi cu ministrul la Roma al republicii Chili, care e membru în consiliul Ligii Națiunilor.

Dl Titulescu de trei ori și-a amânat plecarea din Roma. În cursul zilei de Luni 30 Ian. a discutat cu ambasadorii (ministrii) la Roma ai Angliei și Germaniei, apoi cu marele politician italian Scialoja și Salandra, la urmă pentru a patra oară cu primul ministru Mussolini. Dl Titulescu a fost primit în audiență și de Papa, fiind de față și primul cardinal și secretar Gaspari (probabil s'a discutat chestia concordatului). Înainte de plecare, ministrul nostru de externe din nou a discutat cu ministrul Franței și al Ungariei la Roma. Ultima știre spune, că dl Titulescu va părăsi Roma în cursul zilei de Mercuri 1 Februarie.

În legătură cu vizitele dlui Titulescu la Roma zările străine au mai amintit: Poate că acest bărbat încearcă o spropiere și între Italia și Iugoslavia, prin ceea ce se ușurează poziția Micii Înțelegeri; la fel s'ar întâmpla prin o apropiere între Italia și Franța.

Din Roma Dl Titulescu pleacă la Paris, iar de aci la Berlin. În ultimele zile s'a mai răspândit și următoarea știre: Dl Titulescu ar dori o învoială (pact) cu Germania, care pact să cuprindă legătura, că aceste două țări (Germania și România) nu se vor ataca, ci vor întreține legături de prietenie. (Acest pact ar fi de mare folos, în cazul unui atac rusesc asupra României. Rușii într'un e ventural războiu socotesc desigur cu ajutorul german.)

Politica în țară

În ultimele zile au fost discuții mari în Cameră, despre care scriem pe pagina a doua. Cercurile politice au urmărit cu deosebit interes desfășurarea forțelor în jurul celei dintâi mari adunări național-țărăniști la Iași. Cum a decurs adunarea scriem la pagina a cincia. A doua adunare se ține la Făgăraș (în 5 Februarie), apoi la Craiova (în 12 Febr.), după aceea la Cluj, București și Alba-Iulia.

Despre împrumut și stabilizare, nu este nimic nou de scris. Așa repede nu se vor face. Ce ne va aduce lunile viitoare, urmează să vedem.

În jurul unei noi mari chestii se discută mult în zilele din urmă, îndeosebi de când cu descoperirea mitralierelor maghiare dela St. Gothard, despre care se susține, că ar fi al zecelea transport. Cercurile noastre superioare militare cer un credit de 30 până la 35 miliarde lei pentru înzestrarea armatei: în prima linie cu aeroplane, dar și cu alt armament. Aceste miliarde să fie împărțite pe 10—12 ani viitori, afară de cele 7 miliarde 800 milioane lei, cât face de prezent bugetul anual al armatei. (După citirea acestor rânduri, va fi bine dacă cititorul va cugeta din nou asupra legăturilor actuale între Italia și Iugoslavia, Italia și Ungaria, Ungaria și România, Rusia și România, Germania și Rusia, Anglia și Rusia etc.)

Din desbaterile Camerei

Camera și Senatul s'au deschis Mercuri în ziua de 25 Ianuarie, când nu s'au discutat chestii mai importante. În ședința a doua de Joi, la Cameră a luat cuvântul dl Ștefan Cicio Pop, aducând la cunoștința adunării moartea marelui luptător național: Dr. Valeriu Branisce (toți miniștrii și deputații se ridică în picioare).

Dl St. C. Pop a descris luptele duse de răposatul, alături de ceilalți mari patrioți ardeleni, pentru eliberarea Ardealului de sub stăpânirea maghiară, suferind și mai mulți ani de temniță. La omagiile aduse s'au alăturat prin cuvinte potrivite dl ministru Stelian Popescu în numele guvernului, deputatul Hans Otto Roth în numele poporului german, dep. M. Constantinescu în numele Partidului Liberal, dep. Iosif Willer în numele poporului maghiar și președintele Camerei N. Săveanu în numele adunării deputaților. La Senat a vorbit dl Mironescu în numele Partidului Național Tărănesc, căruia s'a alăturat președintele Senatului, iar în numele guvernului dl ministru Dimitriu.

Au fost regrete unanime după moarte... pentru acela, căruia în atâtea rânduri i-s'au pus cele mai mari piedeci să fie ales în Camera României întregite. Nici n'a pătruns în Cameră. Ne aducem aminte, ce făceau averescanii și liberalii în alegerile din anii trecuți. Asta l-a mâhnit grozav. Știm din gura răposatului, care vorbea cu o adâncă scârbă despre lupta electorală a acestor partide.

Sedința dela 27 Ian.

În această ședință, guvernul a pus la cale pe dl Istrate Micescu, deputat liberal, să întrebe asupra călătoriei în străinătate ce au făcut-o d-nii Mihai Popovici, Virgil Madgearu, Ion Răducanu. — Numai decât a răspuns dl Virgil Madgearu, cu un discurs foarte energic și categoric, că s'a dus să lămurească străinătatea asupra Partidului Național Tărănesc, pe care Liberalii l-au înegrit în toate formele. După aceea a luat cuvântul dl M. Popovici.

Vorbirea dlui M. Popovici

Știind că, după călătoria noastră în străinătate, vom veni aci, să vă învinuim de ce ați făcut, ați luat-o d-voastră înainte. Și ați însărcinat pe dl Istrate Micescu, deputat liberal, să pornească ofensiva contra noastră. Dar, muntele s'a scremut și a născut un șoarece. Ați venit aci cu două lucruri și a-nume: Că eu aș fi spus, că pentru vandalismele (devastările studenților) în Oradia, e de vină guvernul, și că dl Madgearu ar fi declarat, că nu se poate face stabilizarea economică până nu se face stabilizarea politică a țării. Dar am observat și altceva: Că nu vă dați în lături dela nimic, ca să vă defăimați contrarii politici (adecă pe național-tărăniști).

Știți bine, că despotismul a dat faliment. Opinia publică (populația) dela noi cere o schimbare: întronarea și la noi a sistemului democratic (adevărată libertate și dreptate), pe care vrem să-l înfăptuim. Noi ne-am dus în străinătate, ca să arătăm și acolo programul nostru.

Dl Duca ministru de interne: Cum, n'ați făcut acolo propagandă contra împrumutului?

Propagandă contra împrumutului?

Dl M. Popovici: Nu! Și provoc pe oricare dintre persoanele, cu care am stat de vorbă, fie la Paris, fie la Londra, să susțină că eu am spus măcar un cuvânt contra împrumutului. Nu e bine să credeți tot ce spun toți plății, toți intriganții, toți agenții de siguranță. Și apoi, domnule Duca, înainte de plecarea noastră în străinătate, aveai

datoria să ne informați și pe noi de mersul consfătuirilor pentru împrumut.

Dl Duca: După declarația dlui Maniu n'o mai puteam face!

Dl M. Popovici: Dl Maniu a declarat, că n'aveți dreptul să faceți împrumut. Aceasta nu înseamnă însă, că dacă încheiați un împrumut, noi să nu-l recunoaștem. Pe mine m'ați învinovățit, că v'am acuzat pentru dezordinele dela Oradea. Dar știți d-voastră, ce campanie surdă se duce contra țării pe chestia prigonirilor religioase dela noi, ce mișcări se pregătesc acolo pe această chestie?

Ceeace am spus eu în străinătate este, că: Nu națiunea întreagă este vinovată de cele întâmplate și deci se greșeste când pe baza unor neadevăruri se cere revizuirea tratatului dela Trianon. De fapt, d-voastră voiați să loviți în noi, în Partidul Național Tărănesc, să aveți motiv pentru măsuri mai stricte. Ca să acoperiți aceasta, ați organizat mișcările antisemite (contra Evreilor). Ponegrirea țării ați făcut-o d-voastră, defăimând în străinătate partidul nostru ca un partid revoluționar, deși e cel mai popular partid al țării.

Dl Duca: Au venit la mine, ca ministru locțiitor la externe (în absența dlui Titulescu), corespondenți ai ziarelor străine și m'au întrebat: Ce e cu revoluția, cu rezistența (împotrivirea) celățenească? Eu i-am întrebat: Cine v'a spus asta? Mi-au răspuns: Am citit declarațiile d-lor Mihalache și Vaida. Eu le-am răspuns: Sunt lucruri mărite și vorbe mai aspre. Nu le luați în serios. Și tot noi vă defăimăm?

Dl Maniu republican?

Dl M. Popovici: Ce înțelegem prin rezistența celățenească? Înțelegem rezistența contra nedreptății. Ne învinuiți și de republicanism (că nu mai voim monarhie cu rege, ci republică cu președinte). Ați învinuit pe dl Maniu, că este partizanul republicii. Ori, mie dl Maniu nu mi-a vorbit nici-odată de republică. Dimpotrivă, mi-a arătat articolul din programul nostru, în care se spune că suntem monarhiști. Acum, la noi în țară, nu există partid republican, nici partid revoluționar.

Dl Duca: Ce-i cu declarațiile dlui Maniu făcute unui ziar din Paris?

Dl Maniu: Țin să constat, că în momentele cele mai grele pentru țară, d-voastră vă pierdeți vremea cu întreruperi de spirit ieftin. Eu n'am dat declarațiile numite. Cu ziaristul acela am stat de vorbă, căci a venit la mine. L'am informat, m'a informat. Puteam eu după aceea să-l silesc sau să-l opresc ce să nu publice într-o gazetă străină? De altcum, la sfârșitul vorbirii dlui Popovici voiu lua cuvântul și voiu lămuri chestiunea mai pe larg.

Cine sunt defaimatorii?

Dl M. Popovici: Ne-ați învinuit, că suntem partid separatist. Ați mai strecurat la urechile străinătății, prin oamenii d-voastră plătiți, că suntem germano-fili (ținem cu Nemții) și că venirea noastră la putere ar însemna o schimbare în politica externă (din afară) a țării.

Dar azi vă pot spune, că țara și străinătatea ne cunoaște, și că privește cu încredere partidul nostru. Să ne spună însă dl ministru de interne: Ce-i cu Rădoi, care-i rolul acestui domn la Paris? Pentru care motiv acest netot, care ne face de răs la Paris, să risipească fonduri mari de-ale țării? (Rădoi e un agent al guvernului român. Red. F. P.)

Dl V. Brătianu: Ca șef de partid eu

cred, că nu este permis unui partid politic să meargă pe calea d-voastră. Eu, niciodată, în străinătate n'am criticat pe adversarii (contrarii) mei politici.

Dl V. Madgearu: Dl Barbu Știrbei, care de prezent se află la Paris, spune banche-rilor următoarele: Dați banii guvernului Brătianu, pentru că altminteri va veni guvernul Maniu, care e germanofil.

Ce declară dl Iuliu Maniu

Dl I. Maniu: Azi rolurile par a fi întoarse. Guvernul și majoritatea liberală pune întrebări opoziției. S'ar părea că e ceva foarte curios. Și nu e. Căci noi reprezentăm încrederea țării. — Trecutul meu dovedește, că eu sunt destul de hotărât în declarațiunile mele. Ziaristul francez, de care amintii, a vorbit cu mine fără a-și face însemnări și fără a-mi arăta după aceea ce a scris. Nu-l învinovățesc, el a putut greși. Dar eu i-am spus, că partidul nostru este monarhist-constituțional, că singura formă potrivită azi în România este monarhia constituțională.

Pot fi vederi, pot fi teorii politice, dar situația de fapt este aceasta. Noi suntem cu toată convingerea pentru monarhie constituțională, căci așa socotim că convine bunei rândueli a țării noastre. Așa este de altfel scris și în programul partidului nostru. I-am mai spus însă ziaristului francez, că națiunea e suverană (are cea mai mare putere) și că ea poate hotări de așezarea țării, așa cum crede ea de bine.

Dl V. Brătianu: Constituția țării nu prevede plebiscitul (alegerea regelui prin vot).

Dl I. Maniu: Dacă cu aceste declarații mă socotiți nelămurit, atunci eu sunt în bună tovărășie. E vorba de Anglia. Acolo e părerea, că parlamentul poate face orice, afară din flăcău fată. Eu stau pe baza atotputerii voinței naționale, că adecă toate puterile în stat pornesc dela națiune.

Eu declar hotărât credința partidului ca monarhică. Ținuta noastră în această chestiune e clară. Constat, că în nici o declarație a mea, nici în țară, nici în străinătate, n'am făcut o declarație contrarie.

Stabilizarea și împrumutul.

Noi am fost totdeauna contra părerii d-voastră, care erați contra stabilizării, contra împrumutului și contra capitalului străin. Am cetit înainte de Crăciun și o declarație aci, care era urmarea politicii noastre și prin care am spus, că țara nu poate fi angajată la ceva decât prin aleșii săi legali. Am declarat, că d-voastră nu aveți îndreptățirea de a angaja țara. N i fiind de fapt aleșii țării, suntem îndreptățiți de a înfăptui stabilizarea și împrumutul.

Am spus și spunem, că d-voastră n'ați reușit a câștiga încrederea străinătății. D-voastră nu veți folosi bine nici împrumutul. De aceea țara n'ar profita dela d-voastră, pe urma acestor lucrări financiare, cum ar profita dela noi, dacă noi am conduce țara.

D-voastră nu sunteți în stare să organizați puterile vii ale țării, prin politica economică nenorocită ce o faceți. De ce vă supăra aceste idei de gândire politică? Pentru viața sănătoasă politică, este necesar să fie mai multe curente politice, care să servească de fapt țara.

Învinuți pe prietenii noștri, că au fost în străinătate. Rău faceți. Când se spunea la Paris, că singur partidul liberal e prietenul Franței, față de această calomnie era cu puțință să nu mergem să spunem, că tot poporul român e cu Franța? Să lăsăm Franța să creadă, că partidul nostru ar da altă orientare în politica externă a țării?

Mulțumesc din tot sufletul prietenilor mei, că au fost la Paris să lămurească opinia publică franceză. Mulțumesc și băr-

Marea adunare dela Iași

Inceputul campaniei de răsturnare a guvernului

Ziua de 29 Ianuarie 1928, a fost o zi mare pentru orașul Iași, vechea capitală a Moldovei. S'au strâns mii de Români din toate părțile României întregite. Sosirea dlui Maniu, în noaptea de Sâmbătă spre Duminică, a fost un adevărat triumf. O mare de lume la gară: țărani, orășeni, studenți universitari, cântând imnuri și ducând pe umeri pe președintele Partidului Național Țărănesc. — Duminică dimineața au sosit alți mulți parlamentari și fruntași, iar unii erau la Iași de Sâmbătă.

Adunarea a fost convocată pe orele 10. Sala cea mai mare din Iași — dela circul Sidoli — s'a umplut însă la 8 ore. Abia au putut intra vreo 5000 de persoane, când pe afară erau peste 10.000 de oameni. De aceea s'a mai aranjat o a doua adunare în sala teatrului „Elisabeta”, care încă s'a umplut la repezeală.

La orele 10 intră în sală d-nii: Iuliu Maniu, Al. Vaida, I. Mihalache, Ștefan C. Pop, Const. Stere, P. Halipa, V. Madgearu, preș. org. din Iași Costăchescu și alții. Aplauzele publicului durează cam un sfert de ceas. Dl Maniu apare pentru întâia-ori la Iași, în fața Moldovenilor. Locul în foaie nu ne permite să dăm toate vorbirile, ci numai un scurt extras din fiecare, după cum urmează:

Dl **N. Costăchescu**, profesor universitar și președintele organizației din Iași, salută pe cei prezenți și le mulțumește că au venit în număr atât de mare.

Dl **Ștefan C. Popp** spune între altele: După nouă ani de sbucium și de suferințe, suntem hotărâți ca, în al zecelea an al unirii, să punem cap nedreptăților. Am socotit să pornim de aci, din Moldova marilor voievozi. Români, faceți-vă datoria, dacă doriți ca ceice zac în morminte să nu vă blesteme.

Dl prof. univ. **G. Tașcă** vorbește în numele partidului dlui Iorga, aducând salutul acestui partid. Apoi spune: Nu am în fața mea o întrunire, ci întregă Moldova de sus. Ați venit în regimente compacte pentru a dărâma guvernul. Suntem săraciți de cei cari fură bogățiile mari ale țării. E cu puțință, ca 1000 de oameni, sprijiniți pe baionete, să speculeze 17 milioane de oameni? Acum liberalii au început să copieze programul național-țărănesc. Datoria opoziției este să-i alunge cât mai curând dela guvern.

Dl **Gr. Iunian**, deputat și fost ministru: Am venit să controlăm, dacă liberalii sau noi avem dreptate și constatăm, că ne întâmpină întregă țara. Noi nu facem revoluție. Noi luptăm pentru întronarea legii.

Dl **Sanciuc-Săveanu**, profesor universitar din Cernăuți: Reprezint și aduc salutul a 6 județe din Bucovina. Politicianismul liberal e o omidă, care roade tot ce-i bun în țară.

Dl **R. Ioanițescu**, deputat: Campanie de răsturnare trebuia începută la Iași. Aici este un creier care judecă. Fruntașii țărăniști n'au primit colaborarea cu liberalii, pentru că ei vor ca țara să fie pusă pe adevăratul făgaș de dreptate.

Dl **Virgil Madgearu**, secretarul general al partidului: Noi reprezentăm toate provinciile românești, pe când liberalii n'au decât agenți de mână a treia prin băncile provinciilor alipite. Piața s'a scumpit, pentru că guvernele de până acum au fost legate de tot felul de afaceri și interese, cari nu le lasă să ia măsurile necesare. Noi vom avea puterea de guvernare, pentru că în rândurile noastre sunt oameni cu mâinile libere. Regența nu poate pecetlui împrumutul oneros, făcut de liberali pentru a se susține la guvern.

Vorbirea dlui Al. Vaida

Pentru orice ardelean, Iașii răscolește amintirile cele mai sfinte. Aci a fost profesorul Simion Bărnuțiu, care e făuritorul programului nostru. Acel Bărnuțiu, care la 1848 a purtat pe Câmpia Libertății dela Blaj flacăra românismului, e un străunchiu al aceluia, care cu înțelepciune conduce azi ca președinte Partidul Național Țărănesc.

Aci în Iași a fost Alexandru Ioan Cuza, dezrobitorul țăranilor, a cărui amintire e veșnică în sufletele fiecărui ardelean. De aceea trebuie să ne întrebăm azi aci: Este în țara noastră stăpânire adevărată? Nu! Stăpânire mincinoasă. „Minciuna stă cu regele la masă”, cum a spus cu durere poetul Vlăduț.

Guvernul ne strigă, că noi vrem să turburăm ordinea. Asta nu-i adevărat. Nu vrem turburarea ordinii, ci adevărata ordine. Vrem, că dacă s'a dat dreptul de vot universal, — promis pe când țara era în triumful morții (la 1917) — să se respecte; mai ales azi, când țara e din nou pe cale de a ajunge într'un triumf al morții, dacă nu vom ști să respectăm libertățile ei.

Noi ardelenii ne bucurăm, că în vechiul regat am găsit frați adevărați în Partidul Țărănesc, cu care ne-am unit. Am găsit aci o pleiadă de tineret, care își are origina în satul românesc, ca și noi ardelenii, care ne avem origina noastră în opincă. (Aplauze).

Dl **Pan Halipa**, deputat basarabean și fost ministru: Acum 10 ani, Basarabia a fost cea dintâi rândunea, care v'a adus cu drag ramura de măsline. A fost cea dintâi bucurie în amarul războiului. Pe vremea aceea, Basarabia era pejită de guvernul majestății sale regale. S'a încheiat atunci un pact, s'au făcut scrisori de angajament, s'au rostit cuvântări solemne, că vom avea libertate în țară liberă. S'a făcut unirea. Și de aci, pe străzile Iașului, care plângea de durere, ați avut cea dintâi bucurie.

Au trecut luni și ani, ca să vă convingeți și dv. și noi, cei de peste Prut, că pactul era cu șirelenie. Guvernul ne-a desbrăcat de toate așezămintele noastre. Sub statul rusesc, noi n'am avut libertate cetățenească, dar am câștigat-o prin revoluție. — Ce fac acum guvernele? A venit primul guvern și a desrădăcinat toate așezămintele noastre; ni le-a stârpit. A venit al doilea guvern și libertățile câștigate cu jertfe ni le-a luat.

Dl **Constantin Stere**, prof. univ. și deputat basarabean: Mă aclamați ca basarabean, dar eu am trăit mai bine de un sfert de veac și în mijlocul d-voastră. Eu vă spun limpede: De 10 ani trăiți în afară de lege. Aveți o sarcină mai grea decât răsturnarea guvernului liberal. Aveți sarcina de a întemeia România și de a înfăptui unirea. — Cu toate jertfele aduse timp de generații, libertatea a fost înmormântată. E o datorie de a pune temelie uniunii unei Românii cu adevărat mari, unei Românii libere, unite și fericite. Dacă visul nostru s'a înfăptuit, aceasta se datorește unui strat de granit, care este țăranul. (Aplauze).

Vorbirea dlui Ion Mihalache

Am venit să sun din goarnă, să adun Moldova toată. N'am venit să vă cuvântează, ci să vă mobilizez. Declarăm mobilizarea conștiinței naționale. N'a fost durere mai mare pentru mine, decât atunci când, fiind în Basarabia, un țăran mi-a spus: Vezi domnule, că noi nu mai avem putine cu brânză, dar nu avem nici putine cu varză, cum aveți d-voastră în regat. Aceleași tânguiuri ni

s'au făcut și în Banat și în nordul Ardealului.

Oricât patriotism ar avea conducătorii partidului liberal de azi, ei conduc țara la sărăcie. Lecțiunile de patriotism nu fac nici două parale, când sub stăpânire străină săteanul știa că statul e mai cinstit, — puțin îi păsa lui că e stăpânire rusă, dar acum când suntem uniți, el suferă mai mult decât sub stăpânirea străină.

Patriotismul înseamnă toată forța lăolaltă, cu care să ne apărăm de dușmanul din afară, dar în lăuntru să domnească mai multă libertate. Ce folos că e țara mare și bogată? Cel care muncește azi se sărăcește, și se îmbogățește celce nu muncește. Patriotism înseamnă, să se spargă nedreptatea din țară. Nu mai putem îngădui robia sufletească și economică.

Vom apela la conducătorii armatei, de a nu mai primi rolul de instrumente ale lichelelor. Noi suntem stolul de rândunici, cari vestesc primăvara. Eu vă declar aci, că nu poate să fie libertate națională fără libertate socială. De aceea vom porni cu tăvălugul de zăpadă până la Alba-Iulia. Și să-i ferească Dumnezeu pe liberali, să cadă sub greutatea tăvălugului! (Aplauze.)

Vorbirea dlui Iuliu Maniu

Fraților! Datoria noastră este, să facem tot ce este cu putință, ca locuitorii țării să fie mulțumiți și fericți. După unitatea națională, în țara noastră s'au făcut mari reforme.

În urma reformei agrare de unde ar fi trebuit să răsară o stare mai bună pentru țăranime, sătenii sărăcesc pe zi ce trece; în schimb se îmbogățesc speculanții și unii consilieri sau agronomi agricoli. Reforma electorală a avut chemarea, să scoată la iveală părerea națională, dar această reformă s'a prefăcut în o maltratare națională. Dreptul de vot, dat cu o mână, a fost furat cu 10 mâini.

Cerem înlăturarea guvernului actual. Cerem imediate alegeri libere și legale. Să se constate adevărata voință a națiunii. Cererea noastră e cu atât mai întemeiată, cu cât pe orizont apar nori grei. Nu știm azi greul, pe care neamul nostru va trebui să-l învingă, pentru ca să-și asigure dezvoltarea.

Eu am respins în totdeauna o concurență cu liberalii. Am făcut-o, fiindcă am fost convins, că experiența și metodele lor, nu sunt cele pe cari le vrem noi. Dacă e vorba, că neamul nostru are nevoie de guverne bizantine și fanariote, atunci are pe maeștrii liberali; dar dacă are nevoie de un guvern al maselor, trebuie să fim chemați noi.

Suntem întrebați ce vrem să facem? Vrem să stabilim o ordine legală și dreptatea socială, pentru că știm, că civilizația nu poate răsări decât în ordine. Munca care produce ese numai din ordine; fiecare la locul său, unde poate munci în liniște și unde fiecare e apărut de abuz și nedreptate. Noi vom să producem o stare materială mulțumitoare pentru toate clasele producătoare ale țării. Adversarii noștri vor spune, că și ei vor face aceasta. Se poate, însă metodele prin care ei vor să ajungă aci, produc chiar lucrul contrar.

Noi respectăm munca, dar punem preț și pe capital. De aceea am spus că vrem capital străin, vrem stabilizarea monetară (a banilor), ca sub scutul stabilizării să știe oricine pentru muncește, să știe că poate face economii pentru ziua de mâine. Liberalii, până ieri, erau

contra stabilizării. De aceea nu vrem să o facă ei, căci nu avem siguranța, că o vor face spre binele mulțimei, iar nu pentru interesul lor personal.

Intemeiați pe voința populară, ce se manifestă de 10 ani încoace, și care a luat azi forma aceasta grandioasă, credem că Partidul Național Tărănesc e îndreptățit a cere să-și înfăptuiască planurile sale. De aceea Partidul Național Tărănesc cere puterea. Avem dreptul de a guverna țara, pentru că opinia publică s'a pronunțat pentru noi. Nu vom da îndărăt, sub nici un motiv, până când nu se va face trup această cerință. Suntem siguri de biruința noastră și prin ea de înălțarea țării. (Aplauze cari durează multe minute).

Acum s'a propus și primit de adunare, cu unanimitate, următoarea

Moțiune

„Partidul Național Tărănesc din județul Iași și delegații acestui Partid, întruniți în două mari adunări populare la Iași, în ziua de 29 Ianuarie 1928, au luat următoarele hotărâri:

Condamna cu toată energia sistemul de guvernare, care a dus țara la slăbirea spirituală și mizeria morală și politică.

Adunarea în unanimitate, aprobă lupta hotărâtă și neobosită, dusă de conducătorii și parlamentarii partidului, pentru cucerirea drepturilor cetățenești și dobândirea libertății economice, pentru intrarea în legalitate și pentru întronarea unui regim constituțional și parlamentar.

Adunarea exprimă hotărârea neclintită de a duce lupta fără cruțare până la izbânda finală, împotriva regimului liberal, uzurpator al puterii. Acest regim liberal, foarte nepopular, fiind împotriva voinței poporului, se sprijină numai pe baionetele jandarmilor și pe abuzurile unei administrații corupte, ducând la ruină o țară frumoasă, făcută cu jertfa a sute de mii de morți. Regimul acesta îngreunează unirea sufletească a țării și coboară vaza ei în fața străinilor. De aceea cerem un regim de împăcare a claselor muncitoare și de încheiere sufletească a întregii națiuni și a tuturor provinciilor unite.

Adunarea cere demiterea (înlăturarea) imediată a guvernului eșit din fraudă și teroare, pe care țara nu-l mai poate suferi și ordonarea imediată a alegerilor libere și legale“.

Din sate și orașe

Din Ramna (jud. Caraș). In zilele acestea vă trimit abonamentul. Vă mulțumesc, că am fost îngăduit până acum. Și voi fi recunoscător pentru lumina ce am primit-o din iubita „Foaia Poporului“, pe care o cetesc și m'am adăpat din ea de aproape 11 ani, găsind în foaie multe învățături. Atât eu cât și alții de pe aici suntem cu Partidul Național de pe vremuri, azi numit Național-Tărănesc. Il iubim și pe cinstitul nostru președinte Iuliu Maniu. Eu sunt invalid de războiu, în tot anul cel puțin 3 luni cad la pat, având la un picior din jos de genunche țeava ruptă și încă 8 gloanțe în picior. Dar n'am nici un ajutor, nici penzie, abia suport greutățile familiare și cele zilnice. Sărmanul plugar, el tot plătește, căci altcum scăpare nu are. Vă doresc, ca Dumnezeu să vă dea putere de muncă. Trifon Avram, Ramna 170.

Din Valiug (jud. Caraș). Din foaia mea de Crăciun mi-a lipsit calendarul de părete. La noi poșta se predă unui servitor din primărie și acela o împarte în comună. E mare neglijență, căci aici se adună diferite elemente, iar cărțile fiind libere, le iau și

alții. Vechiul abonat George Balica I. Iacob — Răspuns: Calendarul de părete s'a trimis din nou, iar pentru regularea postei credem că se vor lua măsuri în curând. Cu plăcere ne aducem aminte de d-ta, care înainte de războiu desfăcea multe foi și calendare. Salutare!

Din Issy les Mouleneaux (Seine, Franța) Foaia o primesc regulat. Vă rog 5 calendare și câteva foi, căci mai mulți români de pe aici au spus că vreau s'o aboneze.

Petru Corojan.

Din Racovița (jud. Sibiu). In numele mai multora, vă mulțumesc de munca ce o depuneți pentru noi țărani. Anul 1927 a trecut destul de greu cu situația care a fost. Sperăm mai bine în 1928. A treia zi de Crăciun a fost la noi un domn deputat liberal, care ne-a promis multe bunătăți. Dar în zadar ne cere nouă, să stăm lângă Partidul Liberal, că noi nu vrem, pentru că totdeauna ce-o zis n'au făcut. Noi locuitorii din Racovița am fost, suntem și rămânem cu Partidul Național Tărănesc. Din ce vor fi conducătorii noștri mai aspri, noi încă vom sta lângă ei și nu ne vom da înapoi. Dorim tuturor conducătorilor noștri mare succes.

Gheorghe Balea.

Din Iad (jud. Năsăud). Vă mulțumesc că m'ați așteptat pentru restanța din anul trecut. Foaia o cetesc cu mare plăcere și îmi vine foarte regulat. Am întârziat cu plata, fiindcă și pe aici ducem mare lipsă de bani. Eu sunt de meserie zidar, dar nu e de lucru. Tot așteptăm ceva schimbare spre mai bine. Plătim atâtea dări și taxe, iar câștigul așa de puțin: Doar va ajuta Dumnezeu la cece vreau dreptate, că și noi poporul luptăm în ajutorul lor. Eu de abia aștept Dumineca, să-mi capăt foaia, să văd ce mai e nou în țara mea și în alte țări. Că cine nu are foaia, nici nu știe cum trăiește în lume. Are vedenia întunecată. Chiar și eu, până în anul trecut, de când am foaia, nu am știut atâtea, câte știu azi. M'am luminat, ca dacă aș fi făcut câteva clase. Vă rog a-mi trimite foaia pentru totdeauna și vă poftesc tot binele.

Mihailă Spuc.

Din Cluj. In vederea adunării, pe care o va ține la Cluj Partidul Național Tărănesc, în cursul lunii Februarie, s'au început pregătirile necesare. In cercurile românești se discută mult despre politică și despre cele ce vor urma în săptămânile viitoare. Lumea se așteaptă la o îndreptare spre mai bine. — In orașul nostru zilnic sunt întâmplări mai mari sau mai mici. Dar puține din acestea au produs atâtea vâlvă, ca dispariția (fuga) în zilele trecute a secretarului dela facultatea de medicină, cu numele Iulian Popescu, în urma căruia s'a găsit o lipsă de vre-o 800 mii de lei, bani ridicați de el, dela administrația financiară în contul salariilor profesorilor. După alte știri, Popescu ar fi furat 1½ milioane lei. Acest Popescu trăia de o vreme tot în chefuri. E regretabil, că nu i s'a descoperit faptele mai curând. Acum își făcuse pașaport pentru toată Europa. Și-a cerut apoi concediu pe câteva zile, dar nu s'a mai întors la oficiu. Abia când s'au cercetat scriptele, au fost descoperite înșelătoriile. Se spune, că „Lulu“ (așa era poreclit frumosul băiat), în fuga lui din România, s'a oprit o zi la Debrețin. Mai știi nu era un spion al Ungurilor, cari în Debrețin au un centru de spionaj? Până acum nu i s'a putut da de urmă.

Cor.

Din Ploiești. In capitala județului Prahova, cu cea mai bogată și dezvoltată industrie a vechiului regat, e mare stagnare în comerț ca și în industrie. La firmele petrolifere se observă țința de noi concedieri. Chestia stabilizării leului ține pe loc multe

afaceri. Petrolistii se plâng de greutate la export. In orașul Ploiești s'au protestat în anul 1927 în total 9074 polițe, față de 5599 în 1926. Falimente încă au fost mai multe în anul 1927 decât în 1926. La firmele petrolifere lucrează și mulți ardeleni. Un abonat.

Din Armeni. Dintr'o scrisoare mai lungă dăm următoarele: In serbători ne-am pomenit într'o zi cu o săniuță, în care se plimbau 3 domni, între cari unul în uniformă de comisar de poliție. Toți trei s'au plimbat prin comună, cântând pe stradă cu un patefon. Erau foarte veseli, bagseama în urma vinului bun. Intrând într'o cârciumă au cerut vin și țigări. Cârciumarul neavând altele, le-a dat „naționale“. Dl comisar doria „regale“. Neprimind de acestea, a început a înjura pe comercianții români și a lăuda pe jidani. Eșind din cârciumă, când să se urce în sanie, dl comisar a căzut în mijlocul străzii, spre râsul copiilor. In drum spre Ludoș, vrednicul comisar și-a pierdut și sab'a, pe care sătenii noștri au dus-o la primărie. Această tristă întâmplare, adevărată, e bine să se cetească în jurul Armenilor până la Blaj. Citind-o și cei cu musca pe căciulă, poate se vor îndrepta. Căci cu fapte de acestea se fac nu numai pe ei, ci și oficiul și neamul de rușine. Abonat.

Din Cornățel (jud. Sibiu). Peste această comună, care în anii trecuți luase un avânt îmbucurător, de 2 ani încoace s'a abătut nenorocirea, nu atât materială, ci mai mult morală. Oamenii neavând preot, să demoralizează. Beția și-a găsit un cuib cald în trupurile istovite de muncă ale sătenilor. Am fost adânc izbit și îndurerat de priveriștea ce am văzut-o în comună la Crăciun și după aceea. E îngrozitor ce s'a consumat de beatură în timpul sărbătorilor. Și cum s'a ajuns la toate acestea? Cei de sus nu s'au îngrijit, ca oamenii să-și aibă păstorul lor sufletească. Deocamdată nu intru în amănunte, dar la nevoie o voi face. Incheiu cu dorința: Lăsați voința poporului liberă și înțăriți-i alesul! A. V.

Apele Dunării scad

Până acum a fost o norocire, că în apropierea apelor Dunării nu s'a ivit timp moinos, care să topească deodată multă zăpadă și să umple râurile, cari apoi s'ar fi revărsat. Timpul încă geros, a împiedecat pericolul. De prezent apele Dunării sunt în scădere și s'a înlăturat pericolul inundațiilor.

In unele părți au fost săptămâna trecută, în decurs de 48 ore, scăderi până la un metru și jumătate, între cari la Corabia, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Călărași. Sloiuri mai curg la Oltenița, Călărași și Cernavodă. La Brăila, Galați și Tulcea, Dunărea e încă prinsă între ghețuri dela un mal la altul.

Bibliografie

Cărți noi au apărut în timpul din urmă la „Cartea Românească“ în București: „Isprăvile lui Păcală“, premiată de Academia română, cu 49 ilustrații, de P. Dulfu, ed. 11, prețul 40 lei; „Gruia lui Novac“, de P. Dulfu, ediția 8, prețul 60 lei; „Păcală argat“, comedie poporană cu cântece în 4 acte, ediția 2, prețul 30 lei; „Voluntara“, piesă națională într'un act, pentru elevi și tinerime, de Serafim Ionescu, ediția 2, prețul 12 lei; Cunoștințe folositoare: Seria A, Nr. 39 Noțiuni de electricitate, de ing. Casetti, prețul 5 lei; Seria C. No. 30 Macedo-Românii sau Aromânii, de T. Papahagi, profesor, prețul 5 lei. — Aceste cărți sunt de vânzare la toate librăriile românești mai mari din țară și la Librăria „Foaia Poporului“ în Sibiu. Cu poșta costă 15—20 lei mai mult.